

POTREBA ROZVOJA SOCIÁLNEJ PRÁCE V ŠPORTE

THE NEED FOR THE DEVELOPMENT OF SOCIAL WORK IN SPORTS

Monika ORLIKOVÁ

„Šport má silu zmeniť svet.“

Nelson Mandela

Abstrakt

Šport prináša športovcom množstvo nezabudnuteľných chvíľ a úspechov, za ktorými sa však v tieni výsledkových tabúl, či svetiel reflektorov arén skrývajú mnohé problémy. Každý športovec sa počas svojej športovej kariéry stretáva s fyzickým, psychickým a emocionálnym vypätím, ktoré si často vyžaduje individuálnu starostlivosť. V posledných rokoch vznikla nová špecializácia športová sociálna práca, ktorá má za úlohu uspokojovať potreby športovcov. Cieľom príspevku, ktorý má charakter teoretickej štúdie, je preto priblížiť opodstatnenosť a potrebu rozvoja sociálnej práce v športe.

KLúčové slová: ŠPORT. SOCIÁLNY PRACOVNÍK. ŠPORTOVÁ SOCIÁLNA PRÁCA. ŠPORTOVCI.

Abstract

Sport brings athletes a lot of unforgettable moments and successes, behind which, however, many problems are hidden in the shadow of the scoreboards or the spotlights of the arenas. Every athlete encounters physical, psychological and emotional stress during their sports career, which often requires individual care. In recent years, a new specialization, sports social work, was created, which has the task of meeting the needs of athletes. The aim of the contribution, which has the character of a theoretical study, is therefore to bring closer the justification and need for the development of social workers in sports.

Keywords: SPORT. SOCIAL WORKER. SPORT SOCIAL WORK. SPORTSMEN.

ÚVOD

Šport zastáva v spoločnosti významné miesto a patrí medzi z najobľúbenejšie odvetvia na Zemi. Športovcom, tímom a fanúšikom ponúka silné emócie a zážitky. Vďaka nemu pociťujú šťastie, hrdosť a prestíž. Šport patrí medzi najviditeľnejšie oblasti, v ktorých sa spájajú súčasné sociálne, politické a ekonomické problémy spoločnosti. Šport a športové podujatia sú relevantným spôsobom posilnenia sociálneho začlenenia (Hautbois, Desborders, 2023).

Šport je jednou z najstarších intervencií sociálnej práce pre zraniteľné skupiny obyvateľstva. Lawson (2003) veľmi výstižne poukázal na súlad medzi športom a sociálnou prácou, svojím tvrdením o tom, že športové programy pomáhajú zlepšovať ľudské blaho, znižovať škody spôsobené chudobou a tým prispievajú k rozvoju ľudského kapitálu. Dean a Rowan (2013) potvrdili, že športovci na všetkých úrovniach sú skupinou s jedinečnými zraniteľnosťami, ktorých potreby sú často nenaplnené. Tu je potrebné venovať pozornosť práve slovu „zraniteľný“.

Mnohí ľudia sa na športovcov pozerajú ako na extrémne silné osobnosti so silnými stránkami, vlastnosťami a výhodami, ktoré iní nemajú. No málokto si uvedomuje, že aj v živote športovcov sa dejú veci, ktoré si vyžadujú zásah sociálnej práce. Preto by sa aj na športovca malo nazerať ako na jedinca, ktorý môže byť ľahko zraniteľný a častokrát potrebuje pomoc odborníkov.

V poslednom období sa v mnohých krajinách začínajú zvyšovať počty sociálnych pracovníkov, ktorí sú najímaní práve na prácu v rôznych športových kluboch s cieľom pomôcť prekonať rôzne prekážky a ťažkosti jednotlivcom (Moore, 2020).

1 ŠPORTOVÁ SOCIÁLNA PRÁCA

Národná asociácia sociálnych pracovníkov (NASW, 2017) hovorí, že primárnym poslaním profesie sociálna práca je zlepšovať ľudskú pohodu a pomáhať uspokojovať základné ľudské potreby všetkých ľudí s osobitnou pozornosťou na potreby a posilnenie postavenia ľudí, ktorí sú zraniteľní (Gricus, 2020).

Sociálna práca v športe je široká a novorozvíjajúca sa špecializácia v rámci praxe sociálnej práce. Sociálni pracovníci však už desaťročia pracujú v rámci športových systémov (Grobman, 2023; Hanna, 1993; Lawson, 2005; Reynolds, 2017). Športová sociálna práca vznikla v Spojených štátoch amerických (Newman a kol., 2019; Anderson-Butecher, Batesü; 2021, Moore a kol. 2021) Sociálna práca je vednou disciplínou obhajujúcou ľudské práva, ako aj hodnoty individualita, sloboda, rovnosť, autonómia, solidarita, rešpektovanie rozmanitosti a zodpovednosť s cieľom zvýšiť blaho jednotlivcov (Consejo General del Trabajo Social, 2012).

Športová sociálna práca podporuje sociálnu spravodlivosť a sociálne zmeny so zameraním sa na jedinečné potreby športovcov na individuálnej, kolektívnej a environmentálnej úrovni. To znamená, že sa nestará iba o samotného športovca, ale aj o prostredie v ktorom súťaží. To zahŕňa aj spoluhráčov, trénerov, technických pracovníkov a iných jednotlivcov, ktorí sú súčasťou športových tímov (Moore, 2020).

1.1 Hodnoty športovej sociálnej práce

Viaceré charakteristické aspekty profesie sociálnej práce sú vnímané ako jedinečné a prospešné pri poskytovaní služieb a podpory v rámci športu. Takmer všetky aspekty sú založené na hodnotách a sú sústredené v rámci etického kódexu NASW, v ktorom sú zapracované hodnoty profesie (Newman et al., 2024). Športoví sociálni pracovníci pevne veria v hodnoty a etiku, ktoré ovplyvňujú výkony v profesii sociálnej práce (NASW, 2008). Hodnoty, ktoré tvoria základ sociálnej práce sú pevne ukotvené aj v športovej sociálnej práci.

Jadrom profesie sociálnej práce je etický kódex NASW, ktorý identifikuje šesť hodnôt alebo presvedčení sociálnej práce a ich sprievodné etické princípy, ktorými sa riadia štandardy profesie (NASW, 2017). Tieto princípy predstavujú ideály, o ktoré by sa mali snažiť všetci sociálni pracovníci. Základné hodnoty, ktoré si sociálni pracovníci osvojili počas celej histórie profesie, sú základom jedinečného účelu a perspektívy sociálnej práce (NASW, 2024). Sociálni pracovníci v oblasti športu vďaka profesionálnej etike a hodnotám slúžia rôznorodosti jedinečných potrieb, ktoré môžu mať športovci a iné osoby zainteresované v športe (Newman, et al., 2024). Hodnoty, ktoré tvoria základ profesie je možné označiť za globálne platné

(Reamer 2022, 2013) a preto sa s nimi stretneme aj v športe a športovom hnutí. Mnohé výskumy potvrdzujú, že športovci veria v hodnoty sociálnej práce (Moore et al., 2018).

Hlavnými hodnotami sú: služba, sociálna spravodlivosť, dôstojnosť a hodnota osoby, dôležitosť ľudských vzťahov, integrita a kompetencia. Ide o hodnoty, ktoré sa nachádzajú aj v pracovnom pláne športového sociálneho pracovníka (obrázok 1.)

Obrázok 1: Hodnoty športovej sociálnej práce

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024 podľa NASW Code of Ethics (2017).

2 ŠPORTOVÍ SOCIÁLNI PRACOVNÍCI

Na prvý pohľad sa myšlienka spojenia sociálnej práce a športu môže zdať zvláštna a to preto, lebo ľudia si pod pojmom sociálny pracovník môžu predstaviť človeka, ktorý pomáha ľuďom nachádzajúcim sa v ťažkej životnej situácii, čo sa často spája so seniormi, či ťažko zdravotne postihnutými ľuďmi. No spojenie sociálnej práce so športom je pre mnohých novinkou, ktorá môže vyvolávať pochybnosti o vhodnosti tohto spojenia. Dôvodom pochybností sú predovšetkým všeobecné informácie, ale aj vedecké štúdie, ktoré poukazujú na celoživotné výhody športovej kariéry. Šport a športová kariéra sú prezentované ako svet veľkých úspechov a zárobkov. O odvrátenej strane športu sa tkmer nehovorí. Tienistá stránka športu sa spája predovšetkým s mnohými fyzickými a psychickými stavmi, ktoré športovci zažívajú pred, počas aj po skončení športovej kariéry (The College of St. Scholastica, 2017). Práve týmto problémom čelia športovci často razy bez adekvátnej pomoci, preto sa športoví

sociálni pracovníci v spolupráci s rôznymi športovými organizáciami, komunitami a inštitúciami usilujú o to, aby spoločnosť chápala športovcov ako zraniteľnú sociálnu skupinu.

Cieľom sociálnej práce je prispieť k čo najefektívnejšiemu sociálnemu fungovaniu jednotlivcov, skupín a komunít (Bartlett, Saunders, 1970, Levická, 2007). Adekvátne k tomu, cieľom športovej sociálnej práce je tiež pomoc športovcom zameraná na dosiahnutie ich najlepšieho fungovania na športovisku ale aj mimo neho (Dean, Rowan, 2013).

Športoví sociálni pracovníci pôsobia vo všetkých športových systémoch a prostrediach, od športovo-rekreačných aktivít detí a mládeže až po profesionálny šport. Toto široké spektrum aktivít si vyžaduje rôznorodosť spôsobov, ktorými sociálne pracovníčky a sociálni pracovníci intervenujú do oblasti športu, vďaka čomu zostáva špecializácia športová sociálna práca športu hmlistá (Newman et al., 2024). Sociálni pracovníci sú odborníci, so širokým spektrom odbornosti založených na silných stránkach, môžu sa zamerať na to, ako prostredie a iné vplyvy ovplyvňujú duševné zdravie a pohodu športovca (Dean, Rowan, 2013). Cieľom športových sociálnych pracovníkov je pomáhať športovcom v zložitých životných situáciách a riešiť behaviorálne zdravotné a psychosociálne potreby, ktoré ovplyvňujú ich schopnosti uspieť v športovej súťaži aj mimo nej. Aby to dosiahli, sociálni pracovníci pôsobiaci v oblasti športu si musia byť vedomí špecifik svojho pôsobenia v rámci mikro, mezzo a makro mechanizmov profesie sociálnej práce.

Z mikro perspektívy sociálni pracovníci v oblasti športu pracujú priamo medzi športovcami, tímami a športovými organizáciami, aby im uľahčili sociálne, emocionálne a behaviorálne zmeny.

Z mezzo pohľadu, sociálni pracovníci v oblasti športu pomáhajú tímom, športovým organizáciám, vysokým školám a univerzitám a iným subjektom pôsobiacim v športe presadzovať kultúrne a inštitucionálne zmeny, ktoré lepšie podporujú potreby športovcov.

Z makro úrovne sa športoví sociálni pracovníci zapájajú do makrosociálnej práce zapojením profesionálnych športových líg, univerzitných športových riadení, orgánov a zákonodarných orgánov pri vykonávaní výskumu, organizovaní športových komunít a presadzovaní verejnej politiky, ktorá ovplyvňuje blaho športovcov (Moore et al., 2018).

Tabuľka 1: Úrovně mechanizmov profesie športovej sociálnej práce

Úroveň mechanizmov	Spolupráca	Intervencia
Mikro	Práca priamo so športovcami, klubmi a organizáciami	Uľahčenie sociálnych, emocionálnych a behaviorálnych zmien
Mezzo	Tímy, športové organizácie, vysoké školy, univerzity, iné subjekty	Presadzovanie kultúrnych a inštitucionálnych zmien pre potreby športovcov
Makro	Profesionálne športové ligy, univerzitné športové riadenia, orgány a zákonodárne orgány	Presadzovanie verejnej politiky ovplyvňujúcej blaho športovcov

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024 podľa Moore et al. (2018).

Bez dôrazu na mikro, mezzo a makro úrovne by bolo riešenie behaviorálnych zdravotných a psychosociálnych potrieb športovcov oveľa ťažšou úlohou.

Medzi bazálne úlohy športových sociálnych pracovníkov a pracovníčok patrí prispievať svojimi intervenciami k celkovému rozvoju športovcov/klientov a posilňovať tak ich

autonómiu, rezilienciu a ďalšie aspekty osobnosti športovcov (Moore, 2016; Gricus, 2020). Neoceniteľnou úlohou sociálnych pracovníkov v športe je predovšetkým pomôcť športovcom identifikovať ich silné stránky, budovať povedomie o svojom tele a mysli a identifikovať osobné ciele, v dôsledku čoho sa posilňuje autonómia športovca (Gattis, Moore, 2022).

Športoví sociálni pracovníci pracujú na stredných a vysokých školách, ako aj v profesionálnom športe. No napriek tomu stále existuje veľmi málo ďalšieho formálneho vzdelávania zaoberajúceho sa prípravou sociálnych pracovníkov na prácu v oblasti športu, so športovcami v rôznych športových kluboch a organizáciách. V USA sa však tejto problematike venujú formou rôznych kurzov ako napr. Post- Master`s Certificate In Sports social Work (Silver School of Social Work, 2024).

Špecifickou oblasťou pre uplatnenie športovej sociálnej práce je komunita, v rámci ktorej sociálne pracovníčky a sociálni pracovníci spolupracujú na príprave športových aktivít, prostredníctvom ktorých sa zameriavajú na rozvoj a posilňovanie pozitívnych aspektov členov komunity, najmä detí a mládeže, rozvoj sociálnej solidarity a spolupráce (Newman et al., 2019).

2.1 Kompetencie športového sociálneho pracovníka

Vymedzenie kompetencií sociálnych pracovníkov je špecifické tým, že sociálna práca je profesionálna aktivita, ktorá má zlepšiť alebo obnoviť celkové fungovanie klienta (Navrátil, 2001). Sociálnu prácu ovplyvňuje deväť kompetencií, ktoré pomáhajú sociálnym pracovníkom „integrovat’ a aplikovat’ vedomosti, hodnoty a zručnosti s cieľom podpory ľudského blahobytu (CSWE, 2015). Dané kompetencie možno ľahko preniesť aj do športovej sociálnej práce, nakoľko medzi odborom a niektorými inými špecializovanými odbormi existujú paralely (Moore, 2020). Zo športového hľadiska ide o kompetencie, ktoré sociálni pracovníci môžu efektívne využívať pri rizík, ktorým športovci čelia (Newman et al., 2019).

Deväť kompetencií športovej sociálnej práce podľa Moora (2020):

1. *Preukázanie etického a profesionálneho správania*: základom tejto kompetencie je dodržiavanie Etického kódexu NASW. Sociálny pracovník má dodržiavať základné hodnoty a etické princípy profesionálneho správania sa v športovom priestore, pričom:
  - robí etické rozhodnutia na základe uplatňovania noriem Etického kódexu NASW,
  - využíva reflexiu a sebareguláciu na riadenie osobných hodnôt a udržanie profesionality
  - preukazuje profesionálne správanie (vzhl'ad, ústna a písomná komunikácia)
  - používa eticky vhodnú technológiu na uľahčenie výsledkov
  - používa dohľad a konzultácie na usmernenie úsudku správania
2. *Zapojenie rozmanitosti a odlišnosti v rámci praxe*: sociálni pracovníci chápu, ako rozmanitosť a odlišnosť charakterizujú a formujú ľudskú skúsenosť a sú rozhodujúce pre formovanie identity. Dimenzie diverzity sú chápané ako intersekcionalnosť viacerých faktorov, medzi ktoré okrem iného patrí vek, trieda, farba pleti, kultúra, postihnutie a schopnosti, etnicita, pohlavie, rodová identita a prejav, imigračný status, rodinný stav, politická ideológia, rasa, náboženstvo/spiritualita, pohlavie, sexuálna orientácia a kmeňové suverénne postavenie. Je potrebné:
  - aplikovanie a komunikovanie pochopenia dôležitosti rozmanitosti a rozdielov pri formovaní životných skúseností v praxi na mikro, mezo a makro úrovniach

- uplatnenie sebauvedomenia a sebareguácie na zvládnutie osobných predsudkov a hodnôt s rôznymi klientmi
3. *Presadzovanie ľudských práv a sociálnej, ekonomickej a environmentálnej spravodlivosti športovcov*: Sociálni pracovníci chápu, že každý človek, bez ohľadu na postavenie v spoločnosti, má základné ľudské práva ako sloboda, bezpečnosť, súkromie, primeraná životná úroveň, zdravotná starostlivosť a vzdelanie. Sociálni pracovníci chápu globálne prepojenie útlaku a porušovania ľudských práv. Majú znalosti o teóriách ľudských potrieb a sociálnej spravodlivosti a stratégiách na podporu sociálnej a ekonomickej spravodlivosti a ľudských práv.
Sociálni pracovníci musia:
- uplatniť svoje chápanie sociálnej, ekonomickej a environmentálnej spravodlivosti na obhajobu ľudských práv na individuálnej a systémovej úrovni,
  - zapojiť sa do postupov, ktoré podporujú sociálnu, ekonomickú a environmentálnu spravodlivosť.
4. *Zapojenie sa do výskumu orientovaného na prax*: sociálni pracovníci by mali ovládať kvantitatívne, kvalitatívne metódy výskumu a výsledky ich výskumu by mali vedieť aplikovať do praxe, pričom:
- využívajú teoretické a praktické skúsenosti s cieľom informovať o vedeckom výskume
  - uplatňujú kritické myslenie
  - predkladajú dôkazy z výskumov na zlepšenie praxe v oblasti športovej politiky
5. *Zapájanie sa do praxe v oblasti politiky*: sociálni pracovníci chápu, že ľudské práva a sociálna spravodlivosť, sociálna starostlivosť a služby sú sprostredkované politikou a jej implementáciou na federálnej, štátnej a miestnej úrovni. Dôležité je aktívne zapájanie sa sociálnych pracovníkov do praktík politiky s cieľom dosiahnutia zmien na mikro, mezo a makro úrovni, pričom:
- identifikujú sociálnu politiku na miestnej, štátnej federálnej úrovni, ktorá vplýva na prístup k sociálnym službám
  - posudzujú vplyv poskytovania sociálnych služieb a prístup k nim z pohľadu sociálnej a hospodárskej politiky
  - uplatňujú kritické myslenie na politiky podporujúce ľudské práva, sociálnu, ekonomickú a environmentálnu spravodlivosť
6. *Zapojenie sa medzi jednotlivcov, rodiny, skupiny, organizácie a komunity*: dôležité je vyzdvihnutie dôležitosti medziľudských vzťahov založených na interaktívnom procese sociálnej práce s jednotlivcom, rodinami, komunitami s cieľom zvýšiť efektivitu praxe, pričom sociálni pracovníci:
- aplikujú poznatky o ľudskom správaní a sociálnom prostredí
  - využívajú empatiu, reflexiu a interpersonálne zručnosti na efektívne zapojenie klientov do procesu
7. *Hodnotenie jednotlivcov, rodiny, skupiny, organizácie a komunity*: sociálni pracovníci chápu dôležitosť a potrebnosť hodnotenia procesu sociálnej práce s jednotlivcami, rodinami, skupinami atď. Poznajú metódy hodnotenia s rôznymi klientmi na zvýšenie

efektivity praxe. Sociálni pracovníci chápu, ako ich osobné skúsenosti a afektívne reakcie môžu ovplyvniť ich hodnotenie a rozhodovanie, pričom:

- zhromažďujú a organizujú údaje, uplatňujú kritické myslenie
- aplikujú poznatky o ľudskom správaní a sociálnom prostredí
- rozvíjajú vzájomne dohodnuté intervenčné ciele a ciele založené na kritickom hodnotení silných stránok
- výber vhodných intervenčných stratégií na základe hodnotenia

8. *Zasahovanie do jednotlivcov, rodiny, skupiny, organizácie a komunity*: sociálni pracovníci chápu význam intervencie a majú vedomosti o nich na základe dôkazov. Sociálni pracovníci rozumejú metódam identifikácie, analýzy a implementácie intervencií na základe dôkazov na dosiahnutie cieľov klienta a skupiny, pričom:

- kriticky vyberajú a aplikujú intervencie na dosiahnutie praktických cieľov
- aplikujú poznatky o ľudskom správaní a sociálnom prostredí
- využívajú medziodborovú spoluprácu

9. *Hodnotenie praxe s jednotlivcami, rodinami, skupinami, organizáciami a komunitami*: Sociálni pracovníci uznávajú hodnotiace procesy a výsledky na zlepšenie praxe, politiky a efektívnosti poskytovania služieb, pričom:

- vyberajú a používajú vhodné metódy hodnotenia výsledkov
- aplikujú poznatky o ľudskom správaní a sociálnom prostredí, o životnom prostredí človeka a iných multidisciplinárnych teoretických rámcoch pri hodnotení výsledkov
- kriticky analyzujú, monitorujú a hodnotia intervenčné a programové procesy a výsledky;
- aplikujú výsledky hodnotenia na zlepšenie efektívnosti praxe na mikro, mezzo a makro úrovni

Sociálni pracovníci v oblasti športu veria, že ak budú schopní poskytovať vynikajúce služby, budú schopní rýchlo riešiť potreby jednotlivcov. Tie potom nastavia nielen na krátkodobý úspech, ale aj na dlhodobý úspech. Krátkodobý a dlhodobý úspech platí v súťaži aj mimo nej.

ZÁVER

Otázky spojenia sociálnej práce so športom rezonujú v dnešnom svete čoraz častejšie. V súčasnosti sa vyzdvihuje a obhajuje jedinečná úloha sociálnych pracovníkov v kontexte športu, ktorý je v rámci sociálnej práce čoraz zaujímavejšou oblasťou. Existuje mnoho problémov, ktoré sa jedinečne alebo primárne týkajú športu a športovcov, a preto narastá potreba a záujem o prácu sociálnych pracovníkov, ktorí riešia problémy športovcov (Grobman, 2023). V športovom prostredí sa všetci učia byť duševne tvrdí a odolní, no napriek tomu sú športovci iba ľudia s emóciami, ktorým je potrebné venovať pozornosť. Športová sociálna práca za posledné roky exponenciálne vzrástla najmä v USA a mnohých krajinách Európy o čom svedčí aj vznik Alliance of Social Workers in Sports – ASWIS (Newman et al., 2019).

Z vývojového hľadiska, so zmenou kompetencií v oblasti sociálnej práce v oblasti vzdelávacej politiky a akreditačných štandardov (EPAS) v roku 2022, nastal čas, aby profesia sociálnej práce preskúmala spôsoby, ako posilniť programy odbornej prípravy a rozvoja

pracovnej sily zamerané na rovnosť, protirasistické praktiky prostredníctvom športu. To zahŕňa aj prípravu odborníkov, aby sa zapojili do etických postupov a postupov založených na dôkazoch v rôznych športových kontextoch vrátane mládežníckeho športu alebo profesionálnych alebo kolegiálnych športových tímov. Pre pedagógov sociálnej práce existuje veľa možností a spôsobov ako by sa šport, rekreácia a hry mohli začleniť do osnov sociálnej práce, a tým sa naviazať na kompetencie sociálnej práce na bakalárskej aj postgraduálnej úrovni (Butcher, Batesová, 2021). Výsledky výskumu, ktorý realizovali Beasley at al., (2021) poukazujú na potrebu podpory programov sociálnej práce zameranej na prípravu kariéry študentov sociálnej práce v športe prostredníctvom úsilia, a to ponukou voliteľných kurzov súvisiacich s praxou sociálnej práce v športe a poskytovaním špecifických športových príležitostí na cvičenie.

Hoci sociálna práca v športe je rastúcou subšpecializáciou profesie sociálnej práce (Lawson, Anderson-Butcher, 2000; Gill, 2008; Moore, Gummelt, 2019), napriek tomu existujú obmedzené možnosti špecifického športového vzdelávania pre študentov sociálnej práce, ktorí chcú pracovať v športovom prostredí (Beasley a kol., 2021; Newman a kol., 2019).

Na základe horeuvedeného je potrebné zamýšľať sa nad výhodami začlenenia sociálnych pracovníkov do športových organizácií. Mnohé aspekty tejto jedinečnej oblasti praxe zostávajú v literatúre sociálnej práce nepreskúmané, a to by mohlo byť impulzom pre mnohých odborníkov v danej oblasti, aby sa začala tejto otázke venovať pozornosť aj v našej krajine.

POĎAKOVANIE

Tento príspevok je výstupom z projektu APVV-20-0094 Environmentálna spravodlivosť v kontexte sociálnej práce.

POUŽITÉ ZDROJE

ANDERSON-BUTCHER, D., MARTIN, E., PALUTA, L., GOULD, D. 2018. Patterns of social skill development over-time among clusters of LiFEsports participants. In: *Children and Youth service*. Review 87, 17-25 [online].[cit. 2024-03-27] Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2018.01.044>.

BARTLETT, H. M., SAUNDERS, B.N. 1970. *The common base of social work practice*. New York: NASW, ISBN: 087-1010542.

BEASLEY, L., NEWMAN, T., HARDVIN, R. 2021. Applying Social Work Values to Practice in Sport: Perspectives of Licensed Social Workers Employed in Collegiate Athletics. In: *ADVANCES IN SOCIAL WORK, Fall 2021, 21(4)*.

BUTCHER, D.A, BATESOVÁ, S. 2021. *Social Work and Youth Sport*. [online].[cit. 2024-07-22] Dostupné na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8162155/>.

CONSEJO GENERAL DEL TRABAJO SOCIAL. 2012. *Código Deontológico de Trabajo social*. Retrieved 23 January 2021 [online].[cit. 2024-07-22] Dostupné na: http://www.consejotrabajosocialcyl.org/codigo_deontologico_2012.pdf.

DEAN, C., ROWAN, D. 2013. The social worker's role in serving vulnerable athletes. In: *Journal of Social Work Practice*, 28(2), 29-227. online.[cit. 2024-07-23] Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/02650533.2013.817987>.

GATTIS, C., MOORE, M. 2022. *A conceptual analysis of maltreatment in sports: A sport social work perspective*. [online]. [cit. 2024-07-22] Dostupné na: <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.1017308>.

GRICUS, Michelle. 2020. *What do Sport Social Workers Do?* [online]. [cit. 2024-07-22] dostupné na: <https://www.continued.com/social-work/ask-the-experts/what-do-sports-social-workers-59>.

GROBMAN, A.G. 2023. *Social Work gets in the Game*. [online]. [cit. 2024-07-15] Dostupné na: <https://www.socialworker.com/feature-articles/practice/social-work-gets-in-the-game/>.

HANNA, E. 1993. The psychodynamically oriented clinical social workers as sports consultant: A preliminary report. In: *Clinical Social Work Journal*, 21 (3), 283-300.

HAUTBOIS, CH., DESBORDERS, M. 2023. *Sustainability in Sport: Sport, Part of the Problem ... and of the Solution*. *Sustainability* 2023, 15(15), 11820; [online]. [cit. 2024-07-22] dostupné na: <https://doi.org/10.3390/su151511820>.

LAWSON, H., ANDERSON-BUTCHER, D. 2000. The social work of sport. In: C. Simard, G. Thibault, C. Goulet, C. Pare, & F. Bilodeau (Eds.), *Sport for all and governmental policies* (pp. 480-489). International Olympic Committee.

LAWSON, Hal. 2003. Pursing and securing collaboration to improve results. In: M. Brabeck, in sports <https://espace.library.uq.edu.au/view/UQ:166588>.

LAWSON, Hal. 2005. Empowering people, facilitating community development, and contributing to sustainable development: The social work of sport, exercise, and physical education programs. In: *Sport, Education and Society*, 10(1), 135-160.

MOORE. Matt. 2020. *Intorduction to Sport Social Work*. [online]. [cit. 2024-07-22] dostupné na: <https://www.continued.com/social-work/articles/introduction-to-sport-social-work-38>.

MOORE. Matt. 2016. Do psychosocial service make the strating lineup? Providing services to college athletes. In: *Journal of Amateur Sport*, 2(2), 50-74.

MOORE, M., BALLESTEROS, J., HANSEN, C. 2018. The role of social work values in promoting the functioning and well-being of athletes. In: *Jouranl of Social Work Values & Ethics*, 15(2), 48-62. [online]. [cit. 2024-07-15] Dostupné na: <https://jswve.org/download/15-2/articles15-2/48-Well-being-of-athletes-JSWVE-15-2-2018-Fall.pdf>.

NAVRÁTIL, Z. 2001. Vybrané teorie sociální práce. In: *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-473-7, s. 183-200.

NATIONAL ASSOCIATION OF SOCIAL WORK. 2024. *Read the Code of Ethics*. [online]. [cit. 2024-07-29] Dostupné na: <https://www.socialworkers.org/About/Ethics/Code-of-Ethics/Code-of-Ethics-English>.

NATIONAL ASSOCIATION OF SOCIAL WORK. 2017. *The Code of Ethics*. [online]. [cit. 2024-07-29] Dostupné na: <https://www.socialworkers.org/About/Ethics/Code-of-Ethics>.

NEWMAN, T., OKOMATO, K., LIMIECIK, C., SOHNS, E. BURNS, M., MAGIER, E. 2019. The role of social workers in sports: Share values, interprofessional collaborations, and unique contributions. In: *Journal of Sport Psychology in Action*, 10(3), 160-173, [online]. [cit. 2024-03-15] Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/21520704.2019.1642270>.

NEWMAN, T., et al. 2024. Sport Social work: Unique Oportunities, Benefits, and Barries. In: *Sport Social Work Journal* 5- 35-52 . [online]. [cit. 2024-03-15] Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/351035084_Understanding_the_Needs_of_Social_Workers_in_Sport_Settings_Opportunities_for_Specialized_Education_and_Training.

Revue sociálnych služieb, ročník 4, číslo 1, rok 2024

Vydavateľ: Fakulta sociálnych vied, UCM v Trnave, Bučianska 4/A, 917 01 Trnava

<https://rss.fsvucm.sk/index.php/rss/index>

DOI: <https://doi.org/10.34135/rss.240104>

REAMER, F. G. 2022. Ethical Humility in Social Work. [online]. *International Journal of Social Work Values and Ethics*, 19(3), DOI: 10.55521/10-019-310 [2024-04-15]. Dostupné na: <https://jswve.org/volume-19/issue-3/item-10/>.

REAMER, F. G. 2013. *Social Work Values and Ethics*. New York: Columbia University Press, ISBN: 978-0231161893.

REYNOLDS, J. 2017. Jane Addams' forgotten legacy: Recreation and sport. In: *Journal of Issues in Intercollegiate Athletics*, 11, 18.

SILVER SCHOOL OF SOCIAL WORK. 2024. *Sports social work*. [online]. [cit. 2024-07-22] Dostupné na: <https://socialwork.nyu.edu/a-silver-education/continuing-education/certificate-programs/sports-social-work.html>.

THE COLLEGE OF St. SCHOLASTICA. 2017. *Social Workers in Sports. Support the well-being of athletes*. [online]. [cit. 2024-07-24] Dostupné na: <https://www.css.edu/about/blog/social-workers-in-sports-support-the-well-being-of-athletes>.

Kontakt

PaedDr. Monika Orliková, PhD. (monika.orlikova@ucm.sk)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1885-5691>

Ústav sociálnej práce a sociálnej politiky FSV UCM v Trnave

Bučianska 4/A, 917 01 Trnava